

Міністерство освіти й науки України

ЗОІППО

Курсова робота

на тему: „Інноваційні технології навчання української мови та
літератури”

Виконала:

вчителька укр. мови та л-ри

Кирик С. С.

Запоріжжя

2008

Зміст

Вступ.....	3
1. Інформаційні технології на уроках української мови та літератури.....	4
2. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури.....	7
1. Основні переваги інтерактивних технологій навчання.....	11
2.2. Основні недоліки інтерактивних технологій.....	12
2.3. Ефективність інтерактивних технологій залежить від роботи вчителя...	13
2.4. Класифікація інтерактивних технологій.....	13
2.5. Структура уроків при застосуванні інтерактивних методик.....	14
3. Узагальнення й систематизація знань, умінь і навичок учнів із теми «Прикметник». Інтерактивний урок у 6 класі.....	17
Висновки.....	22
Список використаних літературних джерел.....	23

Вступ

На початку третього тисячоліття суспільство зазнає швидких та фундаментальних змін у структурі й галузях діяльності. Корені багатьох змін криються в нових способах створення, збереження, передачі та використання інформації. Ми перебуваємо в стані переходу від індустріальної епохи до інформаційної.

Комунікаційні та комп'ютерні технології посідають важливе місце в ході інтелектуалізації суспільства, розвитку системи освіти і культури. За умов переходу України до сучасного інформаційного суспільства дедалі більш актуальним стає питання про інтеграцію інноваційних методик навчання, насамперед інформаційних технологій, у традиційну шкільну методику. Інформатизація освіти – це процес забезпечення сфери освіти теорією і практикою розробки й використання сучасних нових інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого – педагогічної мети навчання і виховання.

Інформаційна технологія визначається як сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації, що розширює знання людей і розвиває їхні можливості щодо керування технічними і соціальними проблемами.

Зміна змісту навчання відбувається за декількома напрямками, значущість яких змінюється з розвитком процесу інформатизації суспільства.

Перший напрям пов'язаний зі становленням навчальних дисциплін, що забезпечують підготовку учнів у галузі інформатики.

Другий напрям пов'язаний з активним використанням комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій, застосування яких стає нормою в усіх галузях людської діяльності.

Третій напрям пов'язаний із впливом інформатизації на мету навчання.

1. Інформаційні технології на уроках української мови та літератури

Визначальними пріоритетами моєї практичної діяльності є особистісно орієнтований підхід, орієнтація на конкретного учня, його потенційні можливості як партнера, який свідомо здобуває знання, розвиває здібності, набуває досвіду спілкування в діалозі, аргументовано відстоює власну думку. Атмосфера доброзичливості та співробітництва, яку намагаюся створити на своїх уроках, сприяє інтелектуальній розкутості учнів, вільному обміну думками, реалізації їх пізнавальних потреб інтересів.

Саме інформаційно – комунікативні технології дозволяють модернізувати урок словесності, посилити діяльнісну активність учня в атмосфері пошуку та дослідження. Потужний потенціал комп'ютера як засобу навчання і його програмне забезпечення пов'язуються з такими факторами активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці, як наочність, емоційність, індивідуалізація навчання.

Використання комп'ютера має свої особливості на різних етапах уроку, а саме:

1. актуалізації опорних знань учнів;
2. формування нових понять і способів дій;
3. використання знань, формування умінь.

На етапі актуалізації комп'ютер допоможе заповнити прогалини у знаннях учнів незалежно від того, з якої причини вони відсутні, допоможе

пригадати необхідні опорні знання і способи дій. Вчитель в свою чергу може отримати інформацію про рівень актуалізації знань всіх учнів.

На етапі використання знань, формування умінь комп'ютер дає можливість погрузити всіх учнів у самостійну роботу відповідно до рівня їх можливостей.

Комп'ютер допомагає створити на уроці високий рівень особистісної зацікавленості учнів за допомогою інформації, яка виводиться на екран:

- інформація про необхідність навчання, значимість знань;
- інформація про актуальність і практичну значимість навчальної програми, яку представляє комп'ютер;
- інформація, яка налаштовує на самоосвіту і розвиток пізнавального інтересу;
- інформація, яка пояснює, що в навчальній програмі є спеціальні засоби, які допомагають подолати труднощі;

На етапі використання знань, формування вмінь за допомогою комп'ютера виводиться:

- інформація про те, де реально можуть бути використані знання, які отримують учні сьогодні на уроці;
- інформація, яка підкреслює ті питання, які демонструють певні прийоми навчальної діяльності;
- інформація, яка пояснює, куди звернутися у разі виникнення труднощів за допомогою, який вид допомоги обрати.

Яким чином впроваджувати елементи новітніх інформаційних технологій на уроках мови та літератури і на яких етапах? Їх можна впроваджувати на уроках від мотиваційного до рефлексійного рівня. У програмі POWER POINT, яка використовується для унаочнення, як ТЗН, можна створювати презентації. Презентації складаються із певних слайдів, картинок, які змінюють одна одну, їх можна використовувати на мотиваційному рівні як зацікавлюючий момент.

Презентацію, створену у цій програмі, можна використовувати при

вивченні будь – якої навчальної теми. На слайдах вчитель створює схеми до навчальної теми. Наприклад, до будь – якої частини мови з розділу « Морфологія»: « Іменник», « Дієслово» та інші. По – перше, слайди у цьому випадку замінюють таблиці; по – друге, своєю яскравістю мають більше шансів вплинути на учнів; по – третє, якщо зацікавити дітей, то самі вони можуть їх створювати.

Звичайно, що все це помістити на слайдах неможливо, але це й непотрібно. Вчитель, пояснюючи новий навчальний матеріал, звертається до комп'ютера, коли у цьому є потреба.

На контрольно – оціночному рівні можна використовувати тести. Тести створюють на мові програмування PASCAL . Тут уже вчителю – мовнику без допомоги вчителя інформатики не обійтися. Або ж допомогти скласти тести можуть учні 9 класів під керівництвом мовника.

Дуже популярними тепер стали диски, на яких записані фільми, і серед них ті, які вивчаються за шкільною програмою. Тому навіть їх фрагментарний перегляд на комп'ютері дасть змогу дітям більше пройнятися вивченим твором, його проблемами та ідеями, самою атмосферою, іншими словами, допоможе « ввійти у твір».

Отже, широке застосування таких інформаційних технологій, як програмоване навчання, експертні системи, сприяє підвищенню пізнавального інтересу та творчої активності учнів, дозволяє здійснювати особистісний підхід до учнів та поетапне засвоєння знань, умінь і навичок. Таким чином, використання комп'ютерних засобів на уроках мови і літератури- це не тільки потужний інструмент, а й певною мірою третій партнер у педагогічній взаємодії, який дає іншим його учасникам великі можливості в переробці інформації.

Але є й проблеми на шляху використання інформаційних технологій, а саме: нестача інформаційної техніки, навчальної літератури, підручників.

Доцільне використання словесником комп'ютерів відкриває нові виміри у

просторі навчання. Ефективність цих технологій значною мірою залежить від вмотивованого застосування на різних етапах уроку певних прийомів з використанням ІТ.

Але використання комп'ютера на уроці не вирішить усіх проблем, що переслідують учителя. Ніщо не зможе замінити мистецтва його слова, але доцільне методично обґрунтоване використання ІТ модернізує традиційні методи, прийоми, види навчальної діяльності школярів, допоможе вчителю розкрити й розвинути творчі здібності, збагатить методичний інструментарій вчителя.

2. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури

Завдання вчителя на сучасному етапі розвитку школи полягає у створенні умов для реалізації творчого потенціалу кожної дитини. Це є новим у педагогіці положення про суттєвий вплив на результативність навчального процесу характеру взаємовідносин між його учасниками. Процес навчання складається з діяльності вчителя (викладання) і діяльності учня або колективу учнів (учіння) і має двобічний характер, тобто неможливий без їхньої дидактичної єдності.

В учінні поєднуються когнітивні здібності та мотиваційні установки. У ньому реалізуються особисті плани й наміри учнів, згідно з метою діяльності, емоційним ставленням до дійсності, прийняття, осмислення й перетворення якої значною мірою визначаються організованим навчанням і суб'єктивним досвідом. Постає питання: як має бути організована діяльність вчителя, яка б забезпечувала наукове пізнання учнем дійсності, тобто його учіння і психічний розвиток? Поставлене питання є провідною проблемою дидактики. Однак результати методичних досліджень у цій галузі не повною мірою задовольняють потреби системи освіти.

Однією з найперспективніших ліній дидактичних і методичних досліджень в Україні має стати найближчими роками опрацювання технологій індивідуально орієнтованого навчання, метою якого (на всіх етапах навчання) передбачається накопичення знань і вмінь, а постійне збагачення учнів досвідом творчості, формування механізму самоорганізації та самореалізації особистості кожного школяра. «Ви знання учня головною дійовою фігурою всього навчально-виховного процесу і є, на нашу думку, особистісно орієнтованим навчанням» (І. С. Якиманська). Але, щоб зробити учня суб'єктом освітнього процесу, необхідно змінити усю технологію цього процесу. Одним із перших кроків на шляху до нових технологій є перебудова механізмів педагогічної взаємодії.

У психолого-педагогічній літературі останніх років велика увага приділяється дослідженню умінь педагога налагодити конструктивне співробітництво в освітньому процесі. Особливої актуальності ця проблема набуває для педагогіки, оскільки практично всі основні проблеми (виховне навчання, активізація пізнання, розвиток творчої індивідуальності і т. ін.) вимагають від педагогів умінь налагоджувати співробітництво з учнями в освітньому процесі.

Для оволодіння педагогічною майстерністю потрібне як бездоганне знання педагогом свого предмета, широкий загальний кругозір, так і постійне прагнення до його розширення, любов до своєї справи, невтомне творче вдосконалення методів роботи. Невід'ємним і суттєво важливим компонентом педагогічної майстерності є також знання вікових та індивідуальних особливостей розвитку дитини.

Уміння — керована педагогом діяльність дитини, в якій не тільки виявляються й використовуються раніше сформовані в неї розумові і практичні дії, але й виробляються нові форми його активності.

Тому в процесі дидактичної взаємодії часто виникає необхідність

скоригувати раніше отримані школярами вміння й навички, привести їх у відповідність до нових особливостей матеріалу, що вивчається, сформувати нові вміння. У таких випадках коригування вмінь, сформованих раніше, і формування нових стають предметом і змістом спільної діяльності вчителя й учнів.

Вирішення актуальних проблем сьогодні потребує радикальних змін у методиці навчання, що, у свою чергу, неможливе без озброєння школи, вчителів конкретними методами, технологіями та рекомендаціями для їх впровадження. Тому проблемною темою я й обрала використання методів інтерактивного навчання на уроках української мови та літератури.

Досягнення поставленої мети конкретизується у таких аспектах:

1. Досліджуючи теоретичні аспекти проблеми, розкрити поняття та основні характеристики, функції, етапи, норми поведінки інтерактивного навчання.
2. Розглядаючи інтерактивне навчання як одну з нових форм педагогічної взаємодії, сформулювати вимоги, які висуваються до педагога в процесі здійснення ними інтерактивного навчання.
3. Розкрити технологію інтерактивного навчання на прикладі організації роботи в парах, групової роботи у четвірках.

Інтерактивність розглядається як безпосередній діалог, який у наші дні набуває особливого значення, пов'язаного з високим рівнем розвитку техніки. Інтерактивне навчання — це навчання, занурене у спілкування. Інтерактивне навчання зберігає кінцеву мету й основний зміст освітнього процесу, проте видозмінює форми з трансляційних (передавальних) на діалогові, тобто засновані на взаєморозумінні й взаємодії.

«Інтерактив» — від англ. *inter* — взаємний та *act* — діяти.

Інтерактивне навчання — це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має за мету створення комфортних умов навчання, за яких

кожен учень відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів; учитель та учень є рівноправними суб'єктами навчання.

Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок та вмінь як предметних, так і загальнонавчальних; виробленню життєвих цінностей; створенню атмосфери співробітництва, взаємодії; розвитку комунікативних якостей. Технологія передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання ролевих ігор, спільне розв'язання проблем групою учнів. Головна особливість методики інтерактивного навчання полягає в тому, що, процес учіння відбувається у спільній діяльності.

Групова форма покликана одночасно розв'язувати три освітні задачі:

- конкретно-пізнавальну;
- комунікативно-розвивальну;
- соціально-орієнтаційну.

При цьому успіх діяльності у групі і інтерактивного навчання залежить від одночасного виконання двох основних функцій:

1. розв'язання поставлених задач;
1. надання підтримки членам групи у ході спільної роботи.

Формування групової спільності передбачає такі етапи: розминка; об'єднання учнів у групи (за бажанням, виходячи із задач уроку, спільних інтересів і таке інше); організація навчальної діяльності учнів у групі за рівнями:

1. засвоєння навчальної задачі;
1. процес пошуку кращого розв'язку;
2. сумування думок і підбиття підсумків роботи;
3. презентація групового розв'язання;
2. рефлексія проведеного заняття.

В основі інтерактивного навчання лежать принципи:

- безпосередньої участі кожного учасника занять, що зобов'язує вчителя (організатора навчального процесу) зробити кожного учасника занять активним шукачем шляхів і засобів вирішення тієї чи іншої проблеми;
- взаємного інформаційного, духовного збагачення. При цьому організовується навчальний процес таким чином, щоб учасники його мали можливість обмінятися життєвим досвідом, одержаною інформацією;
- особистісно орієнтованого навчання.

Застосування інтерактивних технологій вимагає старанної підготовки вчителя і учнів. Вони повинні навчитися успішно спілкуватися, використовувати навички активного слухання, висловлювати власні думки, вміти ставити запитання і відповідати на них.

Вчителям потрібно відкинути звичку навіть після широкої дискусії пропагувати єдино правильне рішення. Розглядаючи будь-яку проблему необхідно забезпечити можливість для роздумів учнів, сумнівів, пошуків істини. Сьогодні світ стає все складнішим, що вимагає вміння вирішувати складні проблеми, критично ставитися до обставин.

Спеціалісти виділяють такі норми поведінки в процесі інтерактивного навчання: у спільній роботі немає «акторів» і «глядачів»: усі — учасники; кожен член групи заслуговує на те, щоб його вислуховували не перебиваючи; слід говорити так, щоб тебе розуміли, висловлюватися без посередньо за темою, уникати зайвої інформації; якщо інформація, яка пролунала, не зовсім зрозуміла, ставити запитання «на розуміння»; тільки після цього робити висновки; критикувати слід ідеї, а не особистості; мета спільної діяльності полягає не в «перемозі» будь-якої точки зору, а в можливості знайти кращий розв'язок, дізнавшись про різні думки щодо проблеми і таке інше.

Доцільно зауважити, що результативність педагогічного впливу також залежить від таких складових: характеру інформації, що впливає на учня; рівня вихованості, підготовленості учня, на якого спрямовано вплив учителя; перешкод, що стають на шляху сприйняття та переробки учнем інформації, отриманої від учителя; форми педагогічного впливу.

2.1. Основні переваги інтерактивних технологій навчання.

Основні переваги інтерактивних технологій навчання:

- Інтерактивні технології дозволяють забезпечити глибину вивчення змісту. Учні освоюють усі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка).
- Вчитель отримує можливість диференційованого підходу учнів із спеціальними потребами - особистісними та інтелектуальними.
- Змінюється роль учнів: вони приймають важливі рішення щодо процесу навчання, розвивають комунікативні вміння і навички, організаційні здібності.
- Основним джерелом мотивації навчання стає інтерес самого учня (відбувається перехід від зовнішньої мотивації (оцінка) до внутрішньої (потреба знань)).
- Значно підвищується роль особистості педагога: він менше часу витрачає на вирішення проблем з дисципліною, педагог сильніше розкривається перед учнями як лідер, організатор.
- Учні, які отримують власний досвід вчителювання, з нової точки зору дивляться на навчально-виховний процес, на роль вчителя і учня у ньому.

2.2. Основні недоліки інтерактивних технологій.

Основні недоліки інтерактивних технологій:

- Засвоєння незначного обсягу інформації потребує значного часу.
- Важко налагодити взаємонавчання як постійно діючий механізм.
- Кожна інтерактивна технологія потребує попереднього розгляду і навчання учнів процедури.
- Викладач має менший контроль над обсягом і глибиною вивчення, часом і ходом навчання.
- Результати роботи учнів менше передбачувані.
- Дисципліна учнів на інтерактивному уроці може бути проблемою для вчителя.
- Практично відсутні методичні розробки та література з інтерактивних технологій.
- За невдалого навчання необхідно перенавчати учня та школяра-вчителя, що потребує додаткового часу.

2.3. Ефективність інтерактивних технологій залежить від роботи вчителя.

Ефективність інтерактивних технологій залежить від роботи вчителя:

- давати завдання учням для попередньої підготовки: прочитати, продумати, виконати самостійні підготовчі завдання;
- відбирати для уроку або заняття такі інтерактивні вправи, які дали б учням «ключ» до освоєння теми;
- під час самих інтерактивних вправ давати учням час подумати над завданням, щоб вони сприйняли його серйозно, а не механічно

або «граючись» виконали його;

- на одному занятті використовувати одну (максимум - дві) інтерактивних вправи, а не їх калейдоскоп;
- проводити спокійне глибоке обговорення за підсумками інтерактивної вправи, зокрема акцентуючи увагу й на іншому матеріалі теми, прямо не порушеному в інтерактивній вправі;
- проводити швидкі опитування, самостійні домашні роботи з різноманітних матеріалів теми, що не були пов'язані з інтерактивними завданнями.

2.4. Класифікація інтерактивних технологій.

Залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів розрізняють:

- 1) Інтерактивні технології кооперативного навчання:
 1. робота в парах,
 2. ротаційні (змінювані) трійки,
 3. два - чотири - всі разом,
 4. карусель,
 5. робота в малих групах,
 6. акваріум.
- 2) Технології колективно-групового навчання:
 1. обговорення проблеми в загальному колі,
 2. мікрофон,
 3. незакінчені речення,
 4. мозковий штурм,
 5. навчаючи - учусь,
 6. ажурна пилка,
 7. аналіз ситуації,

8. вирішення проблем,
9. дерево рішень.

2.5. Структура уроків при застосуванні інтерактивних методик.

Застосування інтерактивних методик висуває певні вимоги до структури уроку, яку докладно описала О. І. Пошетун у посібнику «Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання» .

1. *Мотивація*

Мета цього етапу - сфокусувати увагу учнів на проблемі й викликати інтерес до теми. Прийомами навчання можуть бути питання, цитата, коротка історія, невеличке завдання і т. ін. Займає не більше 5% часу заняття.

2. *Оголошення, представлення теми та очікування результатів*

Мета - забезпечити розуміння учнями змісту їхньої діяльності, тобто того, чого вони повинні досягти в результаті уроку і чого від них очікує вчитель. Часом буває доцільно залучити до визначення очікуваних результатів усіх учасників заняття (5% часу).

3. *Надання необхідної інформації*

Мета - дати учням достатньо інформації для того, щоб на її основі виконувати практичні завдання. Це може бути міні-лекція, читання роздаткового матеріалу, виконання домашнього завдання. З метою економії часу можлива інформація в письмовому вигляді для попереднього (домашнього) вивчення. Наприклад, деякі уроки побудовані так, що в книзі учня є інформація, достатня для виконання завдань: з нею ознайомлюються до початку уроку. На самому уроці вчитель може ще раз звернути на неї увагу, особливо на практичні поради, якщо необхідно - прокоментувати терміни або організувати невеличке опитування (10% часу заняття).

4. *Інтерактивна вправа - центральна частина заняття*

Мета - практичне освоєння матеріалу, досягнення поставлених цілей уроку. Послідовність проведення цього етапу така:

1. Інструктування - вчитель розповідає учасникам про цілі вправи, про правила, послідовність дій і кількість часу на виконання завдань; запитує, чи все зрозуміло учасникам.
2. Об'єднання в групи, розподіл ролей.
3. Виконання завдання, під час якого вчитель виступає як організатор, помічник, намагаючись надати учасникам максимум можливостей для самостійної роботи і навчання один з одним.
4. Презентація результатів виконання вправи. Інтерактивна частина заняття займає близько 60% його часу.

5. Підбиття підсумків, оцінювання результатів уроку

Мета - усвідомлення того, що було зроблено на уроці, чи досягнуто поставлених цілей, як можна застосувати отримане на уроці в майбутньому. Підбиття підсумків бажано проводити у формі питань: що нового дізналися? яких навичок набули? наскільки це може бути корисно в житті? Крім того, можна задати питання із проведення самого уроку: що було найбільш вдало, що ще сподобалося, що слід змінити в майбутньому. Важливо, щоб самі учні змогли сформулювати відповіді на всі питання. Для опрацювання результатів бажано залишити до 20% часу уроку.

Дотримання цієї структури уроку є обов'язковим, якщо виконання інтерактивної вправи займає більшу частину часу.

При виборі інтерактивної технології мають бути дотримані певні правила організації такого навчання:

- учасники повинні мати певну психологічну підготовку (самообмеженість, скутість, традиційність поведінки заважає);
- до роботи залучаються (тією чи іншою мірою) всі учасники навчального процесу;

- поділити клас на підгрупи;
- до заняття треба відповідно приготувати приміщення;
- заздалегідь слід подбати про необхідні для творчої роботи матеріали;
- налаштовувати учасників на серйозне ставлення до питань процедури та регламенту;
- створити атмосферу довіри, природності, невимушеності, легкої і приємної бесіди.

3. Узагальнення й систематизація знань, умінь і навичок учнів із теми «Прикметник».

Інтерактивний урок у 6 класі

Мета : узагальнити та систематизувати знання учнів з теми « Прикметник»; розвивати вміння аналізувати мовний матеріал; перевірити рівень навчальних досягнень із даної теми; розвивати творчі здібності школярів; формувати навички роботи в групі; виховувати повагу до українських традицій, символів.

Обладнання: таблиця « Частини мови», індивідуальні картки, символи українського народу (калина, верба, тополя, барвінок, дуб); картки самооцінювання та сигнальні картки.

Тип уроку: урок узагальнення і систематизація знань.

Очікувані результати:

Після сьогоднішнього уроку учні

знатимуть: відомості про прикметник як частину мови.

вмітимуть: знаходити прикметники в реченні, визначати рід, число, відмінок, робити морфологічний розбір прикметника, визначати синтаксичну роль прикметника.

цінуватимуть: одвічні духовні цінності.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності (3 хв.)

1. Слово вчителя.

- Сьогодні – незвичайний урок. Ми здійснимо подорож у країну «Морфологію».

II. Актуалізація опорних знань (15 хв.)

1. Вправа « Відкритий мікрофон»

- На які питання відповідає прикметник?
- Яке загальне значення прикметника?
- Які розряди прикметника за значенням?
- Які прикметники мають ступені порівняння?
- На які групи поділяються прикметники?
- Яку синтаксичну роль виконують прикметники?

Учитель. Отже, ми з вами, подорожуючи Морфологією, зупинимося у місті Символи.

Запитання до учнів : Які легенди про рослини – символи ви знаєте?

Учень. Один парубок покохав вродливу дівчину Калину. Але батько не дозволив її брати, а посватав сино ві багачку Ганну. На весілля прийшла і

Калина. Запросила коханого до танцю і непомітно завела у сад, а тоді — до річки. Тут їх і застала Ганна. Калина вигукнула: «Нехай не буде і тобі життя з моїм коханим!» І потягнула Ганну у воду... Потонули обидві. Ганну поховали на цвинтарі, а Калину, як душогубку, — на кручі. І виріс там кущ із гіркими червоними плодами. Назвали його люди калиною, яка стала символом дівочої краси і кохання.

2. Презентація домашнього завдання груп

Учитель. Послухайте домашнє завдання груп про символи, що зустрічаються у поезіях поетів.

Група 1. Дуже любив калину Тарас Шевченко. В Кирилівці, неподалік від місця, де стояла хата Шевченка, росте і досі величезний кущ калини. У багатьох віршах Шевченка є образ калини.

Тече вода з- під явора
Яром на долину,
Пишається над водою
Червона калина.

Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.

Іван Франко також писав про калину. (« Червона калино, чого в лузі гнешся...»).

Леся Українка у « Лісовій пісні» використала волинські легенди про вербу.

Мені здається часом, що верба,
Ота стара, сухенька, - то матуся.

Учитель. Послухайте завдання груп про символіку, пов'язану з квітами.

А що ми знаємо про символіку, пов'язану з квітами? Скажімо, троє янда, лілея були уособленням дівочої чистоти й любові, а півонія — жіночої миловидності.

Не випадко во кажуть: «Розцвіла пишно, як пів онія». Любисток говорить про лю бов і злагоду в сім'ї. Чебрець при носить спокій у родину, здоров'я дітям. Материнка вважалася сим волом материнської любові до не мовляти.

Барвінок — одна з найпопулярніших, шанованих в Україні рослин. Споконвіку він символізував добрих духів — оберегів. З нього плели він ки для молодої та дружок, ним при крашали світлицю на весілля—щоб шлюб був тривалим, бо ж ця росли на стійко зеленіє, навіть під снігом, це робить барвінок також символом вічної пам'яті, тому його саджають на могилах.

У майстерні Шевченка при Ака демії мистецтв у Петербурзі на стіні висіли жмутки трав з України: полин, рута і барвінок.

Учитель. Дякую учням, які познайомили нас з цікавими фактами. Пропоную із підготовленого матеріалу виписати прикметники, визначити їх розряди та з трьома скласти речення.

III. Систематизація та закріплення знань (інтерактивна вправа) (20 хв)

Завдання групам:

1. Прочитати загадки, відгадати їх. Чи змогли б ви відгадати загадки, якби з них було вилучено всі прикметники? Чому? Яка роль прикметників у мові?

Довгий, зелений, добрий, солоний, смачний і сирий. Хто це такий? 2. Біле – не сніг, зелене – не луг, кучеряве – не людина. 3. Що в світі наймиліше і найкраще? 4. Вовк залізний, хвіст конопляний.

2. Завдання 1 групі: Подані прикметники записати в три колонки : якісні, відносні та присвійні.

Розумний, охайний, шкільний, зимовий, Оксанин, порядний, дідусів, мідний, Петрів, козацький, сміливий, домашній, вовчий, широкий, батьківський, спортивний, червоний, солдатський, сусідчин.

3. Завдання 2 групі : З'ясувати способи творення поданих прикметників. Переписати, виділивши твірні основи та морфеми, за допомогою яких прикметники утворено.

Премудрий, передосінній, київський, неграмотний, придорожній, безхмарний, кароокий, вельмишановний.

Учитель. Давайте зараз проведемо спостереження над тим , як використовуються прикметники визначними поетами.

Є вірш Лесі Українки « Калина». Вона написала його в тяжку годину, після похорону свого друга .

Козак вмирає, дівчи нонька плаче:
«Візьми ж мене в сиру землю з собою, козаче».
«Ой коли ж ти справді вірная ді вчина,
Буде з тебе на могилі хороша ка лина.
Ой та не затужить і рідная нень ка,
Як ти, моя калинонька, моя жа лібненька...»
Йо ще й над миленьким не зросла травиця,
Як вже стала калиною мила-жалібниця.
Дивуються люди і малії діти,
Що такої пригодоньки не видали в світі...
Чия то могила в полі при дорозі,
Що над нею калинонька цвіте на морозі...
Шуміла калина листом зеленень ким:
«Ой що ж се я німа стою над моїм миленьким».
А хто вірже гілку, заграє в сопілку,
То той собі в серце пустить кали нову стрілку.

Учитель. Під час ознайомлення з віршем Лесі Українки « Калина» ви відчули емоційність поезики твору. (Виписати прикметники, проаналізувати їх.).

IV. Рефлексія. Самооцінювання (5 хв)

_ Так, урок наш скінчився,
Кожен, мабуть, вже втомився,

Бо ж працював сумлінно,

Щоб отримати за тему « відмінно».

Вправа « Мікрофон»

Продовжте речення : « На сьогоднішньому уроці я дізнався, що...»

V. Альтернативне домашнє завдання (2 хв)

1. Складіть кросворд, у текстах завдань до якого використайте прикметники.

Висновки

Інтерактивне навчання, безперечно,— цікавий творчий перспективний

напрямок нашої педагогіки, який сприяє створенню ситуацій психологічної єдності в класі, забезпечує можливість самовираження і особистості кожного учня.

Є всі підстави передбачати, що інтерактивне навчання як форма освітнього процесу дійсно здатна стати тим фактором, який оптимізує сутність і структуру педагогічної взаємодії.

Звичайно, немає й не може бути і універсальних схем, придатних для всіх випадків організації навчання. Структура уроку, тобто послідовність його частин й елементів, залежить передусім від мети та змісту уроку й не може будуватися стихійно.

Використання інтерактивного навчання — це не самоціль, а лише засіб для досягнення тієї атмосфери в класі, яка найкраще сприяє співробітництву, порозумінню й доброзичливості, надає можливості реалізувати особистісно орієнтоване навчання.

Список використаних літературних джерел

1. Доброчаєва Д. У царстві флори. – К., 1978.
2. Жалдак М. И. Система подготовки учителя к использованию информационных технологий в учебном процессе. – М., 1989.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. Посібник. – К., 2002.
4. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; за заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256с.
5. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посіб. для вчителів / За ред.. Ю. І. Машбіца. – К.: ТЗМН, 1997.
6. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2004.
7. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – Х.: ВГ «Основа», 2003.
8. Скуратівський В. Берегиня. – К., 1987.